

SZÍNHÁZ

Cseh Andrea Izabella

2020. 04. 28.

TÁRSADALMI AKVÁRIUM

Osztrovszkij Az erdő című előadása a Szegedi Nemzeti Színházban

Tartalom értékelése (3 vélemény alapján):

A Szegedi Nemzeti Színház előadása az Osztrovszkij-klasszikust friss és szórakoztató módon tárja a közönség elé. A színészi játék precíz, a karakterek élnek, lélegeznek és vitatkoznak. A darab egyszerre humoros és éleslátó – pontosan olyan, amilyennek egy tizenkilencedik századi orosz, vidéki társadalmi komédiának lennie kell.

Az erdő műfaját tekintve komédia szerelmi bonyodalmakkal, félreértésekkel, középpontjában a tizenkilencedik századi orosz társadalmi viszonyok bemutatásával. Előrevetíti Csehov világát, hisz a konfliktusok nem robbannak tragikus módon, hanem elsimulnak. A történet egy vidéki birtokon játszódik, ahol a gazdag földbirtokosnő, Rajisza Pavlovna Gurmizsszkaja szerelmi és pénzügyi intrikák közepette manipulálja a környezetét. Eközben betoppan két vándorszínész – az egyikük ráadásul potenciális örökös, így rokon –, akik ironikus ellenpontot képeznek a birtok és annak szomszédsága hasznosító és képmutató lakóival szemben. A fő írói gondolat talán az, hogy az egész társadalom egyfajta színház, mind szerepet játszunk a pénz, a rang, de még a szerelem is pusztá szerepjáték.

Zsigó Anna dramaturgiai munkája révén a szöveg kifinomult, ritmusa, ezért a komikum–dráma egyensúlya végig fenntartja a figyelmet. Az előadás tempója is gyors, a színpadon állók gondolatai előbb járnak, mint a nézőké, a taps után támad bennük az az érzés, hogy Osztrovszkij valójában nem is vigjátékot írt, hanem társadalmi jelenetet. A díszlet és jelmez (Vereckei Rita munkái) pontosan érzékelteti a XIX. századi orosz vidéki élet hierarchiáját: illúziókéltő, de mégis szellős, kevés díszletárgyakkal dolgozik.

Fekete Gizi Rajisza Pavlovnája egyszerre tekintélyt parancsoló és mulatságos. A színésznő érti és éli a szerep minden rezdülését, ahogy egy pillanatra elveszíti uralmát a kialakult helyzet fölött, vagy épp mohón gyakorolni próbálja hatalmát. Végig dinamikus a játéka, kis íróniát csempészve a karakterébe, érzékeltetve ezzel, hogy a földbirtokosnő alakja egy korosztály tükré. Szegény rokona, Akszusa szerepében Juniki Noémi hol enervált, hol szinte tombol, remek kontrasztja Fekete Gizi Gurmizsszkaja figurájának, általa egy másik korosztályt felmutatva. Apró gesztusaival, hirtelen felvillanó indulatos pillanataival alakította a szegény, megtört családtagok állandó feszültségét, bizonytalanságát hozza színpadra, és szinte Csehov Nyina Zarecsnaja figurájának sorstársát formázza meg szerepében.

Turi Péter Bulanovként komikus, szerethető, apró túlzásokkal építi fel a szerepét. Ugyanúgy eltartott, ahogy Akszusa, de vele tervei vannak Gurmizsszkajának: előbb Akszuszával házasiláná, majd kineveli belőle a saját eltartott selyemfiúját. Turi képes hitelesen játszani, hogy a rövidnadrágos, mamlasz fiúcskából a hirtelen jött lehetőség meglovaglásával a birtok korlátolt gazdácskájává válik, a birtokosnő szoknyája mögül. Jakab Tamás által alakított inas, Karp csendes humorforrásként működik az előadásban: jelenléte visszafogott, mégis minden szarkasztikus gesztusa árulkodik a szolgáló-főnök viszony bonyolultságáról. Borsos Beáta a kulcsárnő, Ulita szerepében pontosan érzi, mikor kell a komikumot és mikor a földhözragadt realitást megjelenítenie. Egészen meghökkentő jelmezeket adott nekik Vereckei Rita, Karp mintha a Twin Peaks sorozatból, Ulita pedig egy Velasquez festményről lépett volna az előadásba.

A gazdag szomszédok, Bodajev (Andrejsik István) és Milonov (Kosztolányi József) jól felépített karakterek, a komikus magabiztosság és az apró, de árulkodó sunyiság gesztusaival tökéletesen mintázzák a kor orosz földbirtokos osztályának mereven korlátolt tagjait. Kárász Zénó Ivan Petrov Voszmiratovként tökéletesen egyensúlyoz a tanulattal, de megbízható kereskedő póz és a kapzsi ravaszság között. A karakterben rejlő pénzéhes, hazug alakot pontos gesztusokkal és széles mozdulatokkal érzékelteti.

Fia, Pjotr szerepében Poroszlay Kristóf már a kereskedők fiatal generációját testesíti meg: lendületes, de kissé idealista, alakítása humorforrást jelent az apjával való feszült viszony folyamatos kijátszásával.

” Az erdőben különös hangsúly van a két vándorszínész, Szomorov és Vigov alakján. Első pillantásra komikus mellékszereplőknek tűnnek, valójában a darab jelentéshordozói, ők hozzák a tragikomikumot.

Szomorov (Borovics Tamás) az idealista művész, neve is utal melankolikus természetére: komoly, pátosra hajló figura, aki hisz a színház erkölcsi és nevelő küldetésében. Számára a művészet nem megélhetés, hanem hivatás, értéke van akkor is, ha azt a világ nem ismeri el. Vele szemben Vigov (Vicei Zsolt) gyakorlatiasabb és alkalmazkodóbb karakter, nem táplál illúziókat a művészet nagyságáról: számára a színészet eszköz a túlélésre. Furcsa kettősség mutatja a művészlét teljességét. E két peremre szorult, lenézett figura képviseli az őszinteséget és erkölcsi tisztaságot a gazdag és képmutató szereplőkkel szemben. Ők mondják ki a legfontosabb írói üzenetet: a társadalmi rang nem azonos az erkölcsi értékkel. Az előadás alapoz is erre, hisz Borovics Tamás és Vicei Zsolt színes, mozgalmas belétéin nyugszik, akik paradox mód „bohócockként” viszik előre a történetet. A két színész fizikai jegyeinek különbözősége, eltérő szerepfarmálásuk kiváló dinamika ad a produkciónak, képesek átélt játékkal egy-egy csöndes jelenet erejéig tragikus színezetet adni az előadásnak.

Az Osztrovszkij-klasszikust frissen és szórakoztató módon tárja a társulat a közönség elé, egyrészt társadalmi diagnózis, másrészt erősen groteszk színházi öreflexió. A színészek úgy járkálnak a színpadon, mint egy bevilágított társadalmi akváriumban. Koltai M. Gábor rendezése a játékot szerves egésszé kovácsolja, az előadásban minden apró gesztus, tekintet és hanghordozás számít. A rendezés nagy érdeme, hogy nem is próbálja szerethetővé tenni a figurákat. Gurmizsszkaja nem bájos zsarnok, hanem az a fajta özvegy, aki a pénzt ugyanúgy használja, mint a legyezőt: leginkább arra, hogy az emberek arcába csapjon vele. A két vándorszínész – a boldog és a boldogtalan – a produkció tengelyét jelentik, akár két megfáradt színházi angyal tévelyegnek a komédiában. Koltai rendezésében mindenki játszik, a szerelmesek a romantikát, a földbirtokosnő a nagylelkűséget, a kereskedő az üzleti tisztességet – és a színészek? Ők játsszák az egyetlen igaz szerepet: az igazmondóét.

Alekszandr Nyikolajevics Osztrovszkij: *Az erdő* – Szegedi Nemzeti Színház

Bemutató: 2025. november 14.

Szereplők:

Rajisza Pavlovna Gurmizsszkaja, özvegy földbirtokosnő – Fekete Gizi
Akszinya Danyilovna (Akszjusa), távoli rokona – Juniki Noémi
Ivan Petrov Voszmiratov, épületfa-kereskedő – Kárász Zénó
Pjotr, a fia – Poroszlay Kristóf

Alekszej Szergejevics Bulanov, félbemaradt gimnazista – Turi Péter

Karp, Gurmizsszkaja inasa – Jakab Tamás

Ulita, kulcsárnő – Borsos Beáta

Gennagyij Szomorov, vándorszínész – Borovics Tamás

Arkagyij Vigov, vándorszínész – Vicei Zsolt

Bodajev, gazdag szomszéd – Andrejsik István

Milonov, gazdag szomszéd – Kosztolányi József

Alkotók:

Dramaturg – Zsigó Anna

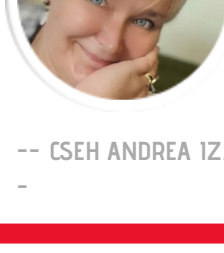
Díszlet- és jelmeztervező – Vereckei Rita

Világítás-tervező – Stadler Ferenc

Rendező – Koltai M. Gábor

Fotók: Tari Róbert

SZERZŐK

-- CSEH ANDREA IZABELLA --

Színházkedvelő ügyvéd vagyok. Tudom, nincs az az előadás, amelyet két ember egyformán élne meg. Amit látok, arról mindig van véleményem, erősen törekszem az ítékezés nélküli megértésre. Néha talán sikerül is.

TOVÁBBI ÍRÁSOK A ROVATBÓL

SZÍNHÁZ

CSEH ANDREA IZABELLA

TÁRSADALMI AKVÁRIUM

Osztrovszkij Az erdő című előadása a Szegedi Nemzeti Színházban

SZÍNHÁZ

BÁRKÓCZI ESZTER

TÁRSADALMI JELENLÉT A SZÍNPADON ÉS AZON TÚL

Életvárók támogatói nap a Katona József Színházban

SZÍNHÁZ

CSEH ANDREA IZABELLA

BOLDOGSÁG PAS DE DEUX

A Szerelm. Ől az Art Színtérben és a Csegett, Mylord? az Orfai Produkciós Irodánál

SZÍNHÁZ

CSEH ANDREA IZABELLA

KATONA+FOGALOM

A Mester és Margarita a Katona József Színházban

MÁS MŰVÉSZETI ÁGAKRÓL

IRODALOM

ANTALOVICS RENÁTA

KULTÚRÁK KÖZÖTT

A Hogyan lesz a műfordítóból könyvkiadó? című kerekasztal-beszélgetésről

IRODALOM

BARANJAI LILI

REGGEL KILENCRE OTTHON LESZEK

Bódi Péter Hexagon című regényéről

ART&DESIGN

NAGY ZOPÁN

RÍTUS, TRANSZ, BALANSZ

Pál Csaba: Transzparens körforgás című kiállítása nyomán.

IRODALOM

KÁDÁR FRUZZSINA

AKI A FEKETE HUMORT IMÁDJA

Interjú Kang Dzsijonggal, a Sim szerzőjével

